
DE LANGE NAGEL.

=
(1571)
=

~~AEN EUGENIUS DE BLOCK KUNSTSCHILDER.~~

Geene Belgen, die warez en niet
I.

Amour sacré de la patrie
Rends nous l'audace et la fierté!
A mon pays je dois la vie;
Il me devra sa liberté.
SCRIBE. LA MURTE.

Niemand is het onbewust wat wreedheden de Hertog van Alva, gedurende de al te lange jaren zyner regering, ~~aan de Belgen gepleegd heeft~~. Geene enkele stad, waer het roode schavot niet opgereekt ~~werd~~; geene waer de galgenboom niet met lyken pronkte, of waer het stapelvuur het gebeente der ongelukkigen niet tot kalk

5

*Kend
in de Nederlanden
heeft gepleegd
de stad van
g/ Hand
Kagteffer.*

Handide
had gebrand. Het beulenzwaard en de moordbyl ,
werden steeds op den nek der slagoffers bot gemaakt en
versleten. Vangen, spannen, hangen, branden, ont-
hoofden, waren zegt Guiccardinus, de dagelyksche
bezigheden van Alva de beul. Belgenbloed stroomde
steeds over den vaderlandschen bodem. Edel en man-
haftig bloed! — dat als het zaed eener jongere vryheid
eens moest rypen — en ons van de banden, die keizer
Karel onzen vaderen oplegde, moest los maken. En
terwyl het levenszap der ware vaderlanders, met het
slyk der straten door de goten heen liep, lekten tranen
van rouw en wanhoop in de machteloze huisgezinnen.
De beugenis des dwingelands, zy den Belgen in eeu-
wigen vloek; want by den naem van het uitlandsch
wangedrocht, staen de woorden bloed en moord, op
de bladen der onpartydige kronyken.....!

In het jaer ~~1571~~, by het naderen van dezen schrik-
lyken geessel, verlieten duizende Belgen hun land en
gingen als verdwaelde wandelaren op vreemden bodem
dolen. Zoo lang het weinige dat zy met zich genomen
hadden duerde, was hunne toestand niet onverdra-
gelyk; maer na eenigen tyd kwam de armoede hen van
alles ontblooten. Het medelyden dat zy by den vroom-
deling gevonden hadden, verging, en de noodige
onderstand werd hun geweigerd. Zy, in groot getal
zynde, kwamen onder den naem van Geuzen by een,
begaven zich onder het bevel des Prinsen van Oranje
en besloten door dapperheid en moed, met den degen
in de vuist, weder eene plaets by het graf hunner va-
deren te winnen; — eene plaets, waer zy ook,
nevens ~~deze~~ duerbare dooden, mochten sterven en

B /
Euseyker

g

slapen. Dit gelukte hun echter niet. Alva een listig en kundig krygsoverste zynde, wist zoo wel alle hunne aanslagen te beletten of te verydelen dat zy/met verlies van veel volk/weinig voorderden.

Hunne krygsmacht bestond uit woud/of landgeuzen, die zich in de bosschen ophiielden, en uit zee/of watergeuzen, die met eenige vlugge schepen / de wyde zee doorploegden en de spaensche vaertuigen roofden. Deze laetsten stonden onder ~~het gebied~~ van graef Van der Marcke, heer van Lumey, bygenaemd de Lange nagel; — omdat hy gezworen had, de nagelen zyner ~~handen~~ niet te korten, vooraleer de dood der graven Van Egmont en Horn ten volle ~~mocht~~ gewroken zyn.

1/
-/
3/
level /
vingers!
offow

In den jare 1571 lagen op den oever der Schelde, by de plaets waer de sterkte St. Lawreys staet, eenige puinhoopen van afgebrande huizen. Te midden ~~verheffen~~ zich nog uit dezelve eenige rechtstaende muren / Dezen ~~vormden~~ door hunne vereeniging menige puntige hoeken, ~~de vertoonden~~ de zeldzaamste en wonderbaerste beeldingen. Evenwel waren alle deze overblyvende gedeelten dusdanig gescheurd en van ouderdom vervallen, dat het oog door derzelve spleten, als door zoo veel stormgaten zien kon. Zwartgebrande balken en zware stukken van omgestorte muren met karreel en steengruis belemmerden den toegang, ~~en~~ ~~schenen te zamen als eenige wanstaltige en nog onvolmaakte scheppingen over den grond te kruipen.~~

hever,
welke
vondagen
lykste winter toonde 3/
kunne
tot deze sombere overlyfals.

Het was in de maend october van het zelfde jaer.

~~Den~~ was

Reeds lang hadden de poorters van Antwerpen hunne vrees en weemoed tegen schriklyke en nare droomen verwisseld/want het was elf uren in den nacht. — Zwarte en zware wolken, door een/styve/wind gejaegd, dreeven onstuimig door de lucht en vormden/voor het maenlicht dat hen soms doorboorde, allerlei tooverachtige schepsden: — ~~reuzenstaltige wangedrochten wentelden steeds voor den zilveren lichtkrans die de reizende nachtgodin om zich getogen had.~~ Niettemin, wanneer een wolk gebergte met zyne brune kleuren deze spelende gedaenten voor zich heen dreef, werd de nacht duister, en/ondoordringbaer donker bedekte de stad en de puinhoopen. — ~~En~~ zoo was het eene gedurige afwisseling van klaerheid en duisternis.

By dit ongestadig maenlicht kon men duidelyk twee zwarte schaduwen tusschen de puinhoopen zien wandelen. Zy zwegen stil en luisterden. Met gretige nieuwsgierigheid kwamen deze mensschimmen van tyd tot tyd met het hoofd over den bouwvalligen muer hellen, smeten met haestigheid eenen angstigen blik over de ruischende golven der Schelde en verdwenen dan weder in het hol dat hen voor schuilplaets diende. ~~Moeilyk ware het geweest deze personen te herkennen en derzelve inzicht te bedenken. — Hierom willen wy onzen lezeren het weinige dat wy hier omtrent weten, mede deelen.~~

De oudste dezer twee nachtwandelaers was Albrecht van Schoonhoven, een edelman der treffelykste stammen der stad: de andere was zyn zoon Alfried. Beiden hadden zy het lichaem met eenen langen en zwaren mantel omwonden: een breede hoed bedekte hun het

ke

i/a

en/21

1/

pinge/

q/

en/

en/

en/peyde

en/

en/retta

droegen

hine kleedde

en/

en/berg

hoofd en aengezicht. Wanneer eene strael der maen hen soms verraste, blonk het gevest hunner dolken en het blikkend stael hunner pistolen hevig op hunne kleederen uit

Reeds lang waren zy dáér : reeds lang hadden zy met vossenschreden , van de puinhoopen tot de Schelde en van de Schelde tot de puinhoopen gewandeld ; — en niets had hun gehoor ~~geroekt~~, dan het rollen der baren en het aenhoudend gefluit des noordenwinds. Eindelyk leunde de vader met zynen elleboog op den ~~ardainen dorpel~~ van eenen muer , en sprak tot zynen zoon met verdoofde stem :

“ Alfried, myn zoon, denkt gy dat u de moed niet ontzinke, by het zien zyn^{er} lyfwachten? ”

“ Neen, ” antwoordde de jongeling ~~met eenen zucht~~ “ te midden zyn^{er} spaensche lyftrawanten, zal myn dolk hem 't harte booren — zoo God my geleidt ”

X “ Hebt gy wel overwogen, Alfried, dat men zyn leven aan dit spel waegt en dat nooit een Belg de handen Alva's ontsnapt is? — Bedenk dit alles wel; want zoo gy wankelt is het nutteloos iets te ondernemen. ”

Heer, vader! ” viel de jonker in “ zoekt gy my in myn voornemen te verzwakken? Zou het bloed myns broeders Norbert, dat nog tusschen de steenen der markt te Brussel kleeft, reeds vergeten zyn! — Hoort gy de stem myns broeders niet meer, die uit het koude graf en by God zyn' moorder doemt? — dáér siet my nog zyn roep om wraek in het oor; — dáér, in de duisternis; vliedt zyne schim my dreigend voorby, — omdat zyn beul nog leeft..... Wraek en nijd prangt myden boezem : het aendenken der folteringen myner

getroffen

rand /

43 /

*Spreek van Alva en de moord an-
dikes X*

H

*Alva's
mit comme*

*meitend
de wraek doet*

X Hebt gy wel overwogen dat men zyn leven aan dit spel waegt? Alva is oningel door te kryge wachte; ~~de~~ de vogen zynet versprede is julle ~~alle~~ *Buette de vader* Alva, my balle... en geheime angst bekent my ten harte.. Hoe jult gy toegang tot Alva vindet? En zoo de vogen zynet versprede en indigt door... *to. He. Lette.*

doet my knarstende, van wanhoop,

landgenoten knarst my de tanden te zamen, en myne hand zoekt onwillig het moordstael. — Spreek my niet meer van gevaer — ik bid u ~~o myn vader!~~..... Dat ik met de onthalsde edelen, onze vrienden, ~~by God~~ *ten groten moge dele,* moge woenen of de banden des vaderlands, met de hatelyke ziele van Alva ter helle moge zenden.....!"

"Zachtjes myn zoon! hoe vervoert u de drift? — uwe stem galmt tegen gindschen muer, — maer luister! — Hoort gy niets?"

Zy wendden zich met haest tot de Schelde en bleven eenige oogenblikken ~~op~~ het water zien.

"De Lange nagel komt niet" hernam de vader "nochtans is ~~de ure~~ reeds verlopen. Gy Alfried *met* uwe jonge oogen, kunt nog ver zien / — ~~ziet gy ginds niets komen?~~ *Bespeurt gy niets?*"

"Neen niets, myn vader."

"Geen het minste zeiltje?"

"Neen, het kabbelende water heft zyne baren wit en schynend in de hoogte — geen eenig punt lost zich *uit op* ~~op hunne eentoonige kleur uit.~~ *de eentoonige slakte.*"

Zy luisterde *op* nieuw en zagen nogmaels over den stroom.

"Wacht! riep de jonker / ik zie iets, Daer, — ginds, *"* komt het! — eene galei geloof ik! — ja. Doemnis *"* over hen, ~~het zyn spaenjaerds!~~....."

En seffens vertrokken zy zich weder binnenwaerts, en zetten zich op eenen hoop steenen neder. Na Albrecht van Schoonhoven de zware vouwen van zynen mantel, dichtër had toegesloten, wendde hy zich met zachter stemme tot zynen zoon en sprak :

"Alfried! het geen ik u daereven zegde, was niet om

het, want, op uw ogen bedruyft, en zegde van Schoonhoven. Uwe ogen bedruyft, en zegde van Schoonhoven. Maria zal hare vader vergezellen; het verlangen naar de konst was verlooppe. Het doet u een schip zien, waar niets is dan de vormalooye duisternis. Maria Van der Marcke! Alfried

u den moed te benemen. Zoo gy wankelen dorst, en te laf waert om uw leven voor het vaderland te wagen, zoudt gy geen echte Belg meer zyn. — Ik zou u vloeken en verloochenen. Integendeel, zoo gy in uw voornemen gelukt en den bloedhond slachten moogt, zal ik de ure uwer geboorte zegenen, en God danken die zulk een' held uit myn bloed gevormd heeft. — Ga voort, myn zoon dat God u versterke! — laet u het hart van manhaftigheid groot worden, en dat Maria Van der Marcke u eene belooning zy! — ”

De jongeling werd in de duisternis rood, en bloosde van liefde en blyde heugenis. Lang had hy met den Langen nagel, als watergeus de zee bevaren, en ten loon zynere dapperheid de wedermin van Maria Van der Marcke verkregen. Met zyne liefdesdroomen gansch vervuld, antwoordde hy niet op zyns vaders woorden. Het hart klopte hem zoo hevig onder zyn wambuis, dat het hem onmogelyk was een woord te spreken. Nog eenige oogenblikken bleef hy stilzwygend en in zware gepinzen op zynen kouden zetel zitten. — Eensklaps sprong hy op, om over de Schelde te zien.

Terwyl Alfried met oogen, die gewoon waren de diepe en wyde kimme der zee te pylen, angstig zee-waerts zag, zat de vader met de hand voorde oogen. — Eene traen van liefde en bange vrees lekte tus-schen zyne vingers; want hy had begrepen dat hy welhaest geenen zoon meer hebben zou. De dood zag hy in de duisternis zyn edel kind wenken en drygen.

“Vader!” riep Alfried met doffe stemme “lewe de geuzen! — een zeil! gindsch by de zandplaet.”

“Een zeil!” sprak de vader, terwijl hy zich

een d'ly

! deed

Zette van Schenkens met treurnis in de steen.

1e/i/g

oprechtel — En wanneer hy by den muer, over
denwelken zyn zoon hem den langgewachten vlieboot
aenduidde, genaderd was, hernam hy :

3/

“ Een zeil ? — waer ? ” — want hy zag niets in de
duisternis.

Eene ~~rydige~~ wolk had de maen en de Schelde met
donker floers bedekt, en het zeil was in de zwarte
schaduwten des nachts weg gezonken.

van maria
preke

“ Hebt gy wel gezien ? ” vroeg van Schoonhoven
“ heeft Maria's naem, uwen droom niet in een zeilend
scheepje veranderd ? — want op myne ziel ik zie niets ! ”

Nu rees eene strael der maen als een bliksem over
de golven.

“ Dáér ! ziet gy nu vader ? — gindsch ! ”

2

“ Ja, gewis, het is de Lange nagel ! ”

!

Weldra drong eene sloep door de baren, en kwam
van het grootere vaertuig aen wal. Tien mannen en
een ~~vrouw~~ ~~persoon~~ stapten tusschen de puinhoopen,
tot by de twee reedsgekende geuzen. Een dezer vreem-
delingen scheen heer en meester over hen te zyn. Niet
om zyne hooge gestalte, niet om zynen rykdom, maer
alleen door de onbegrypelyke macht, die de klank
zyner stem, de wenk zyns vingers, en de blik zyn-
oogen op hen had. Geen zyners makkers kon begrypen
door welke middelen hy hen zoo dwingend beheerschte.
Zy volgden hem blindelings, zonder zich te bekommeren
waer heen hy hen geleidde — en wanneer hy met den
punt van zyn rapier op den oever wyzende uitriep :

edellied

1/3/

1/3/

Vooruit. !

(onwiderstaenbaar)

Was er geen enkele die niet voortgedreven werd
door dit ~~vroegen~~ woord.

~~door de magt van zyn woord~~

gebiedend

Zoodra deze zeldzame beheerscher, de twee ~~zwarte~~ mantels erkend en eenige stille woorden met hen gesproken had, wendde hy zich ~~met drift~~ tot zyne makkers en sprak :

“Mannen, houdt oog in 't zeil en luistert wel! ~~dat~~ dat de punten uwer dolken en de lonten uwer ~~roeren~~, zoo wel als uwe oogen en uwe ooren waken; ~~opdat~~ opdat niets zich roere zonder dat gy het hoore, en dat niets zich bewege zonder dat gy het ziet!”

De matroozen begaven zich/by dit bevel, op den boord der Schelde, in de dieping van eenen ingevallen muer, en luisterden ~~naeuwkeuriglyk~~ het minste gerucht na. ~~Beweging was er niet in hen : alleenlyk, wanneer de noorderwind op hunne lonten heviger blies, glooiden zy in de duisternis, als de oogen van een kat of van een wouduil. De Lange nagel bevindende, dat de wind hen belette te spreken, vroeg aen van Schoonhoven of hy geene veiligere plaets kende. Dezen deed hen de vochtige trappen eens vervallen kelders afgaan, en bracht hen in eene duistere en onderaardsche plaetse.~~

“~~Wat duivel!~~” riep de Lange nagel “~~wat moordkuil is dit?~~ — Het is hier nog zwarter dan in de kerkers ~~ja, dan in de ziele zelf des bloedhonds Alva!~~”

“Een weinig geduld” antwoordde van Schoonhoven, die eenen steen uit zynen gordel haelde, “ik heb in alles voorzien.”

Terwyl hy dit zegde, sprongen ~~de~~ ~~vuerglipsteren~~ van het stael tusschen zyne vingers : — de lont brandde.

“Daér!” riep hy “zeg nu nog dat de Spaenjaerden,

edellieden

3/

3/ 2/overroers

3/

1/

lijgend in stalle.

Van Schoonhoven

leidde den over

naar het midden

der graven, deed

hen de vochtige

trappen eens kelders

afdaelen, en bracht

hen in eene onder

aardsche plaets.

kei /

ensted

3/

alleen toledaensche dolken hebben! / De myne dient my ook te vuerstael "

Z
=ot

87

Eene toorts verlichtte weldra de geheime diepte des kelders, en smeed hare tooverachtige stralen op de vier personen die zich er in bevonden.

De graef Van der Marcke, heer van Lumey, was een zwaerlyvig man, met bruingebrande wangen en groote glinsterende oogen. Zware roode knevels, krulden zich over zynen mond, en een puntige baerd bedekte zyne kin. Welgewapend was hy, en eene stalen borstplaet blikkerde tusschen de opening van zyn wambuis. In dit alles verschilde hy weinig van andere menschen: het geen hem van allen deed onderscheiden, waren de nagelen zynere vingeren, die ongemeen lang en omgebogen waren. Zyne inborst was ~~boos~~ en onverbiddelyk. Hy deed den Katholyken later zoo veel kwaed, dat zy op hem dit welverdiende grafschrift maekten:

Krygshede /
Lusten

wreed

het volgende

13

**HIER LIGT GRAVE VAN DER MARCKE
HY LEEFDE ALS EEN HOND EN STIERF ALS EEN VARCKE.**

Zyne dochter Maria was een fraei jong meisje, met de huksche tint op de wangen, schitterende vochtige oogappelen, het hair zwarter nog dan de nek eener meerl, een welgeteekende wenkbrauwen zoo als men ze op het voorhoofd der meeste vaelinnen bewondert. Haer kleedsel kwam weinig met de tederheid harer kunne overeen, want in stede van zyde en fluweel, droeg zy zwaer wollenlaken; en haren keurs en samatie, waren zonder vleugels of linten, effen op haer fyn lichaam gemaakt. Een kleine vilten hoed, kroonde hare opgetoomde haren. In dit gewaed geleck zy eer

2
Ma

met
met
by
aan
1
3
aer
3

eenen hupschen jonker, die zich ter jacht begeeft, dan een meisje. Zichtbaer was het aen hare ~~nye~~ bliken, dat zy overlang het rustig vrouwenleven voor het woelig leven der mannen had verlaten.

Stouten, Loope

Niet zoodra, had zy het licht der toorts ontvangen, of zy sprak lachende tot haren minnaer :

“Alfried, myn vriend, is het dan zoo ver met ons gekomen, dat een rattenkuil het verblyf uwer bruid geworden is? — reik my toch een zetel!”

Q/ke/ce/
R/3/
en/

“Het is ons een zegen des hemels” antwoordde de jonker met bitteren nadruk “een zegen, dat wy op de puinhoopen onzer steden een oogenblik rusten mogen” en hy wees haer een margelsteen die haer ten zetel bereid was.

-/
en/

“Hola jonker!” riep de Lange nagel “zoo haestig niet! laet de woorden bruid en bruidegom zoo vry niet uit uwen mond vallen. Gy hebt immers de zeevorstin der watergeuzen niet verdiend?”

L/3/
noz/

“Vader” lachte het meisje hem minnelyk toe, terwyl zy op den ouden van Schoonhoven wees “gaet gy beiden in uwe onderhandeling voort: dat ik mynen Alfried, moed en kracht byzette om my te verdienen. Want geen ander is ooit myn overste.”

3/
3/
immer was/wordt

“Luister!” viel de Lange nagel in “luister hoe myne dochter zich groot acht. Braef, Maria, braef! — zoo be- min ik u. Gy bewaerheidt het spreekwoord, dat goed bloed niet liegen kan. Morgen, geef ik u het bevel over den vlieboot Egmont.”

Iets zeldzaems ging er op dit oogenblik over des meisjes wezenstrekken. Hare uitdrukking werd streng en ~~stijf~~, en hare wenkbrauwen kwamen door diep

Zonderlijks
haar gebree
tetisch/

tsonden de haestige uitdrukking van een onpleasbare wil.

gepeins byeen ~~Zy~~ stond op en sprak met krachtige stem :

“ Heer vader, denkt gy dat ik ook geen zeil besturen zou? dat het bloed der spaenjaerden my zou verschrikken? — ~~neen~~. Gy weet het, vyandlyke kogels vlogen ook/voorby myne wangen, en konden doch de kleur er niet op doen verbleeken. Er hoeft geene mannenkracht om de borst eens vyands te vinden — en wie het vaderland waerlyk lief heeft, ook eene vrouw, vindt altyd moeds genoeg om het te verdedigen! ”

Zy toog by deze woorden eenen glinsterenden dolk uit haren boezem en riep :

“ Dit, zy het moordstael voor den bloedhond Alva! ”

De Lange nagel drukte zyn kind met wellust tegen de borst. Een gelukzalig genoegen kwam de wezens-trekken van den rouwen zeeman verlevendigen : eene kille traen stond in zyn gloeiend oog :

“ Myn kind ! ” riep hy — “ myn edel kind ! ” meer kon hy niet spreken.

*met goedkeuring het hoofd en
hadde het verongedige met*

Graef Van der Marcke was met den ouden Schoonhoven in eenen hoek ~~vertrokken~~. Maria had zich op den steen nevens Alfried nedergezet. Deze bezag zyne minnares met ~~eene~~ diepe droefheid; ~~eene~~ bleek kleur hing op zyn aenzicht, en zuchten gingen smartlyk op uit zyne borst.

“ Wat hebt gy, myn Alfried, ” vroeg Maria zachtjes “ wat hebt gy/dat gy zoo droef en zoo bleek zyt? ”

“ Myne lieve, myne dierbare verloofde, ik ga myn leven tegen het geluk van u te bezitten verspelen; zoo

mijn opzet mislukte, zoo ik sterven moest op het scherst, -

19

ik ~~den~~ mislukte en sterven moest — dan zag ik u nooit weder!” en tranen rolden op zyn ~~manen~~ aenzicht.

“Alfried, myn ~~minnaer~~, myn broeder,” zuchtte het meisje “sterven zult gy niet. Waerom vervult gy myne ziel met afgryzen en ~~hange~~ vervaerdheid? Ik ben zoo blyde dat ik u wederzie. Zwyg toch van dit, — scheur den doek niet van myne oogen! ~~Dáér!~~ — nu ween ik reeds met bittere tranen. — Ongelukkige Alfried...”

De jonker zweeg eenige oogenblikken, en scheen kracht en moed uit zyne nadenking te putten. Hy ~~hief~~ het hoofd op, ~~plaetste zynen arm om de lenden van Maria~~, en vroeg met doffe stem:

“Zult gy God voor my bidden Maria?”

“Ja, ja,” antwoordde de weenende ~~minnares~~ “alle de dagen uws afwezens zal ik, eer de zon boven de wyde zee brandt, myne tranen voor den Heer uitstorten op dat hy u en het vaderland gunstig zy.”

“Maer denkt gy niet Maria, dat het eene misdaed is, eenen mensch, wie het ook zy, weerloos te moorden?”

“Alfried! Alfried!” riep het meisje, “heeft de stem des vaderlands geen ~~galm~~ meer in uw hart? Aertzelt gy/de dood onzer broederen te wreken? Mag ik dit denken? — spreek!”

“Bedaer, en luister/myne lieve! niets wederhoudt my: noch de vreeze des doods, noch de straffe. Sterven is niets voor wie alléén op aerd is. Maer wanneer onze ziele in eene andere ziele leeft, dan is sterven tweemaal sterven. Dit aendenken prangt my ~~het hart~~. — ~~Hy~~ ook Maria kunt als eene ~~vertredene~~ bloem met my vergaen!”

Het ~~jonge~~ meisje beefde op deze woorden; ~~zy vatte~~

wangs
buntdoos
g/schrik
gevaer
!!

Hy vroeg welhaast met

maegd
g/)
//

en weer kland
om/
// //

g/ // (betant my)
gepich, (den hoogen
g/ vertrapte
-!

g/

de hand hares minnaers en bracht ze aen hare wang, op dat hy de bittere tranen op hare wimpers mochte voelen. Zy zuchtte :

moeste zy
“ Om Gods wille, spreek zóó niet ó myn Alfried! uwe woorden vallen my zoo pynlyk en zoo bitter op het hart. ”

De jonker ging niet tegenstaende voort :

“ Maer, zoo het waer was ~~+~~ zoo een kerker my van u moest scheiden ~~+~~ indien de moordbyl des beuls tusschen ons beiden nederviel! ~~+~~ Wat zou ik dan om myne poeging hebben. ? ”

Maria werd bleek. Zy antwoordde niet op dit oogenblik. Na ~~eenig diep aendenken~~ liep er eene roode kleur over hare wangen : hare oogen blikkerden met een ~~onverstaenbaer~~ *sonderling* vuer; en hare stem kreeg eene ongemeene kracht. Op de droeve vraeg hares minnaers antwoordde zy met plechtigen toon :

deh, ~~dat~~, ~~indien~~ ~~zy~~ ~~was~~ ~~dat~~ ~~in~~ ~~dit~~ ~~land~~ ~~moest~~ ~~breken~~, ~~den~~
“ Wat gy hebben zoudt Alfried? — Den hemel en de zaligheid by God! — Dan zal uw graf my een huwlyksbed zyn. Fier van Alfried, nog na het leven te behooren / zal ik als de verloofde eens dooden op aerde wonen — en uwe schimme ~~zal~~ zich in myne tranen verblyden! ”

o Maria

“ Engel! gy overtreft my in grootheid. Ja, zoo zy het. — Geef my het stael, dat zoo lang en zoo dikwyls de jagingen uwer borst gevoeld heeft! — Dat ik het werktuig van 's landsverlossing uit uwe handen ontvang! ”

Hy knielde in verrukking voor haer neder. Zy weenende trok den dolk uit haer keurslyf, gaf hem den jonker over, en sprak binnensmonds :

“ Dat hy het werktuig uwer dood niet zy! ”

1/1/3/
3/
verbleekte
eene wyl
van diepe
merdenky
huf zy
het hofde
op
1/3ou
3ou, deurbroes
.... /
3/
1/

Terwyl zy deze woorden zuchtte, rolden twee ronde tranen uit hare oogen, en vielen glinsterend op het blikkerend stael des dolks. Alfried wrong, door innige drift vervoerd, het wapen tusschen zyne handen, bracht het aen zynen mond; en dronk in opgetogenheid de twee warme tranen er af. Dit waren tranen van geloof en min: — Heilige drank die hem heldenmoed en liefde tot het vaderland inboezemde!

De Lange nagel en Schoonhoven staerden stilzwygend op dit tooneel, en bewonderden de liefde hunner kinderen, die vergeten hadden dat zy niet alleen waren. De twee vaders drukten elkander de hand met het diepste zielsgenoegen.

“By het topzeil myns vlieboots!” riep de Lange nagel ~~uit~~. “Gaet gy ter kruisvaert, heer ridder? — of gaet gy de eer uwer Dame in het strydperk verdedigen?”

“Neen vader,” antwoordde Maria “hy gaet de banden des vaderlands, — en uwe nagelen korten.”

“Diensvolgens reist gy morgen naer Brussel; niet waer/myn zoon? Zóó is het onder ons besloten.”

“Morgen?” vroeg Alfried met een zichtbaer kommer. “Reeds morgen?”

“Morgen reeds?” zuchtte het bange meisje, als of een galm, in haer hart, de woorden ~~haren minnaers~~ herhaelde.

“Ja morgen!” was het onverbiddelyk woord des vaders.

Nu kon Alfried ~~zich van droefheid niet inhouden~~; hy smeeet een pynlyke en smeekende blik op ~~zyne minnaers~~ — en deze verstond dit bitter afscheid. Tranen

*die den vader
gik met zyn zitter,*
g/

g/

des jongelings

*zync
mael bedwingt
en / n / m / zync verloop*

borsten overvloedig uit hare oogen en zy bedekte haer aengezicht met de handen.

“ Ja, ja, Alfried morgen! — morgen! ” snikte zy.

De Lange nagel/die zyne dochter sedert langen tyd niet meer had zien weenen, drukte haer met medelyden tegen zyne borst. //

“ Myn kind ” sprak hy “ ween toch niet! denk hoe heerlyk uwe Alfried u zal toeschynen — hoe bly gy hem zult ontvangen, als het bloeds des wangedrochts door hem zal vergoten zyn! ” 3/

Het meisje viel haren vader om den hals : /

“ Vergeef my myne tranen; ” riep zy, ik bemin U, ó myn vader, ik bemin ook myn land — maer Alfried bemin ik boven alles. — Myn hart wordt zwak, en myn leven begeeft my by dit droef afscheid. Voel Alfried! voel hoe myne hand verstyft — myne borst zwilt op! — Wee my! ”

Zy viel in de armen hares vaders en weende steeds in hare machteloosheid.

“ Jonker! ” riep de Lange nagel met nydige gram-schap “ dit is uwe schuld! gy hebt door uwe laffe tranen het hart myner dochter met weemoed opgevuld. — Gy weent? — Een man, een Belg, een watergeus weenen! — Ween van razerny, als Alva op de rol-lende hoofden onzer broederen lacht; — ween dan, dat u de tanden in den mond breken. ”

“ Vergiffenis over ons! ” smeekte de jonker “ ver-giffenis graef Van der Marck! Tranen van lafheid zyn er in my niet — gy weet het. Tranen van liefde — ja. ”

Terwyl de vader, met eenen doek, zyns dochters

*ly meede haer
en' jege mee
ste stem
ter alfried*

*Het meisje viel haren vader om den hals. Zy
bemin hier haer een eigen hals ~~aan~~ op
~~aan~~, innatte den hare armen los en
zagde op ~~de~~ ongeduldigen toos ter alfried:
Gensy geteurd! & Zy zyn hier niet op verlyg
op uwe julle*

aenzicht afdroogde, ontwaakte zy zachtjes en staerde met een' zeldzamen grimlach op haren minnaer.

#³ “ Ha ! gy zyt nog daer ! ” zuchtte zy.

“ Luister jonker , ” hernam de Lange nagel “ dit heeft nu lang genoeg geduerd. Hier hebt gy eenen brief met den geuzenzegel gesloten , welke gy , by uwe aankomst te Brussel, den heer Schrieck zult overhandigen. ~~Dese~~ zal u in alles , wat de gangen des bloedhonds aengaet onderrichten. — Heer Schoonhoven wy vertrekken. — Maria, een kort afscheid van uwen minnaer. — Haestig. ! ”

M

De twee gelieven sloegen elkander de armen om den ~~hals~~, en morden nog eenige klachten tusschen den langen zoen, welken zy zoo dikwyls op hunne wangen verwisselden.

Wilt gy bereid de honden

Wie kan zeggen wat doffe smart, en wat pynlyk hartzeer hen knaegde, — dat zy noch tranen noch zuchten meer vinden konden ?

*Alfrie en Maria
aangeg. ~~al~~ beverd.*

Hunne handen, die zich misschien niet meer raken moesten, beefden nog éénmael ~~stuiptrekkend~~ in elkander, en zy ~~scheidde~~.

*Wants altyd
hun mond minnelde een smetelyk vaarwel*

Haestig trad Maria in de sloep; en wanneer zy de riemen in den vloed hoorde plojsen, riep zy nog :

*m/
hondrym*

“ Alfried, myn minnaer, tot een beter morgen ! ”

“ Ja , ” antwoordde de jonker met bittere scherts “ ja, luister hoe de nachtuil kryseht ! ”

3/

II.

“ Noch nie war mir so bange — Ach mir
ahndet etwas schreckliches; nie pochte
mein herz so ängstlich! ”

REINHARD'S SOPHIA,

ALFRIED begaf zich des anderen daegs op weg naer Brussel. Diepe kammernis was op zyne bleeke wezenstrekken uitgedrukt, en zyn hoofd hing zwaermoedig vooruit over den zadel zyns dravers. ~~Van tyd tot tyd wong hy den toom, nydig en met eene stuiptrekkende beweging in zyne vuist.~~

19 Wat mocht het toch zyn, dat hem in dusdanigen zielenstryd verzonken hield? Was het misschien de vreeze der dood? — Neen; de dood ~~mocht~~ hem niet verschrikt hebben, zoo het verlies van Maria in het

zelfde woord niet ware begrepen geweest. Nare en verschriklyke droomen vlogen afwisselend voorby het hoofd zyns paerds: beulen met zwaarden, bloed en afgehakte hoofden — en eene huilende menigte volks, waren zoo vele schimmen die hem met hardnekkigheid bybleven en bedroefden.

Ke/y
e/c

vervolgde,

Deze vluchtende tooneelen waren zonder twyfel eene vrucht zynner inbeelding, waer uit de heugenis deze tafereelen levendig ophaelde. Want in den jare 1568, had de jonker de onthaling der heeren van Batenburgh en zestien andere edelen, te Brussel, bygewoond; — en edel bloed van het schavot op de straet zien spatten. Licht is het te begrypen, dat zyne droomen hem zoo ver brachten, dat hy ook het koude zwaard eens beuls in zynen nek voelde zinken. Eene doode siddering liep over zyn lichaem en eene droeve traen kwam onder zyn ooglid; niet om de dood die hy moest onderstaen, maer om het verlies zynner minnares voor dewelke hy zich ten slagoffer leverde, zonder hoop op belooning.

}
}

Evenwel, na hem zyne ziel lang gefolterd had, werd zyn hoofd duizelig en hol. De droeve schimmen vergingen in eene verwarring. Eene inwendige razerny op het lot, klemde het hart van den ongelukkigen, en nydige bitsigheid vervulde zynen boezem. — Hy dreef de sporen diep in de zyde des paerds, dat bloed er uitlekte. Het dier, door deze pyniging getroffen, hief de voorste voeten briesschend in de hoogte, en sprong nydig vooruit in de baen. De jonge ruiter vloof snel als de bliksem, en de voeten des paerds drukten zich met forsche kraecht in de aerde. Schuim en stof bedekte

meene ampoor
hy en droefte

Zoo/

bruisend /
wel of stuwende
bees tot dat

hy, met schuim en stof bedekt, wende over later te Brussel over de Woning van ~~afgehoort~~ Schrek zyns paerds voelde ~~aan~~.

Eventueel na hy langer tyd ~~de beest~~ den toorn op den nek zyns paerds had later hangz ~~deed~~ een gevoel van schreente over zynne justheid of een gevoel van ~~opstand~~ tegen zyns angst hem ~~uit den a belys~~ ~~aan~~ wie dat bewaarsloosheid en waken.

Stel by

de kruiden; — en de bladen der boomen, zuchtten pynlyk, door de vluchtende wind geraekt.

By dit snel gevaerte, liep de jonker voorby de abdy van Contich, over de smalle brug der Neeth, voorby Mechelen, nevens het sterke slot Vilvorde, — en kwam eindelyk te Brussel.

Twee brandende wolken gingen opuit de long zyns paerds, en kwamen blazend door deszelfs neusgaten: schuimend zweet stond blinkend op de huid van het vermoeide dier: het witte stof der velden bedekte Alfried van het hoofd tot de voeten.

Het volk bleef met nieuwsgierigheid in de straten staen, om den jongen ruiter te zien voorby rennen. Zoodra hy dit bemerkte en den gretigen blik dezer nieuwsgierige oogen, in de zynen had ontvangen, kwam hy tot zichzelf en ontwaekte uit zyne geestdrift. Welhaest bracht de vertraegde gang zyns paerds hem op het zand, en voor de woning van den heer Schrieck.

De hospes ontving Alfried zeer minnelyk en bracht hem met veel hoofsche woorden in eene zael, waer een talryk gezelschap ~~vereenigd~~ ^{verzameld} was.

“ Heeren ” riep Schrieck “ ik hebde eer UE. ~~den jonk~~ ^{Jonk} heer Alfried Van Schoonhoven ~~aen te bieden~~ ^{aan te bieden}. Gy zult het hem niet ten kwade houden, dat hy geleersd en gespoord voor UE. vershynt. ”

Diepe buigingen en gewoone spreuken van beleefdheid, verwelkomden den jonker. Niettegenstaende deze eerbewyzing, voelde hy zich ten hoogste gehoond door de gebaren dergenen die de zael vervulden. Mispryzen mengde zich in hunne hoogmoedige blikken, — en op hunne wezenstrekken kon men deze vraeg lezen :

Van waer komt die geus?

Alfried bemerkte dit wel, doch daer zyne zending hem gansch aen andere overwegingen onttrok, vergenoegde hy zich met zyne oogen ~~er van~~ te wenden. De ~~hate~~lyke spaensche tael en kleding die hy daer ~~zag~~ en hoorde, gaf hem eenen walg van dit gezelschap. Hy stond na eenige oogenblikken recht en verzocht den heer Schrieck in het geheim te spreken. — Zy weken hier op in eene zykamer, en ~~plaatsten~~ ~~zich~~ nevens elkander op kostelyke zetels.

“ Heer Schrieck ” begon Alfried “ ik ben hier gestuerd door personen die u onder hunne vrienden rekenen. Zy hebben zich gewis over uwe gevoelens misgrepen, mits Spaenjaerden en vyanden uw huis vervullen. Gelief my te zeggen dat myne gissing ongegrond is; want indien zy het niet ware, zou myne zending by u ten einde zyn. ”

Schrieck ontstelde ~~zich geen weinig~~ op des jongelings stoute vraeg; hy antwoordde met een blykbaar spyt :

“ Jonkheer ! uwe woorden belgen my grootelyks. Denkt gy dat ik myn vaderland niet zoo zeer als gy zelve bemin ? — En durft gy my van trouwloosheid beschuldigen ? Voorwaer dit is eene roekeloze daed ! ”

“ Eene roekeloze daed ! ” hernam Alfried. “ Betaemt het een ~~waren Belg~~ de gunstelingen des ~~bloedhonds~~ te onthalen ? — En vreest gy niet, dat meinedigheid en bloeddorst, met hunnen adem, u in het hart zinke ? ~~Hy~~ streelt den tyger ; pas op, hy byt zyne vrienden ook ! ”

“ Dit zyn wel de woorden van vurige jongelingen, die kwaed en goed door hunne ~~luimige~~ inbeelding ver-

9/

af
spraken, de honden

zag

mogen/
nam,
pleet.

le/

Nederlands,
dwynplants

9/

verpogde

overgeeft men

grooten. Een staetkundige moet ook degenen streelen, die tanden hebben om te byten. — Ik weet niet wat gy in het hoofd hebt jonker + gy ziet my aen voor een verrader? Vreest gy niet dat ik dezen hoorn wreke!

Madd'ik, gema byzonder ledding om te verantwoording, M'oudt my
Dit is zeer stout voor een jongeling."

Alfried verslaptte in zyn vermoeden, want Schrieck had by dit gesprek zulke ernstige uitdrukking dat de jonker een geuzenhart in hem dacht bemerkte te hebben.

Hy gaf zich evenwel nog niet over/en sprak :

"Ontschuldig my heer Schrieck. Het weinig ervaren dat ik van 's werlds zaken heb, kon my doen dwalen. De zaak van de/welke ik met u te handelen heb, is echter van zulk een gewicht, dat ik dezelve mag noch kan openbaren, dan na gy my van uwe gevoelens jegens Alva zult hebben overtuigd."

Depl'leid die/ waaron/ 300 gewyft/ 3/

Zoodra Alfried van eene geheime zaak en van Alva gesproken had, veranderde Schrieck van aenzicht en van toon. Hy nam de geveinsde minlykheid eens bedriegers aen, naderde den jongeling en sprak met ~~stijf~~ sende stem :

stille/

"Gy hebt gelyk jonker. Ik bewonder uwe voorzichtigheid. De hertog is een dwingeland, een bloed-dorstig en verachtelyk man, die het land onzer vaderen zoekt te verdelgen en uitteputten, door moorden, pynigen, en het eischen van den X.^{en} penning. Dit zyn myne gevoelens wegens Alva; wat aengaet de Spaenjaerden die gy in myne wooning ziet, — dit zyn degenen door dewelke ik de geheimen des bloedhonds weet, om de geuzen onze vrienden er van te verwtitigen."

hertogs wils/ 5.

Terwyl hy deze woorden, met eene gemaekte vurig-

th

Schrieck had zulke diepe verantwoording getoond by de woorden van mistrouwen des jongelings dan deze gema verdorven en vaelde verdorven en niet gelyc aette, van 300 des edelman's rechtmyfheid.

heid, den jonker toestuerde, trok deze den brief van den Langen nagel uit zyn wambuis, gaf hem Schrieck over en antwoordde :

“ Ik zie, heer Schrieck, dat gy een warme Belg zyt. Dit schrift des heeren Van der Marcke, zal u het voorwerp myner zending bekend maken. ”

Schrieck las den brief zeer haestig; hy verstond uit deszelfs inhoud, dat Alfried gekomen was om Alva te moorden, en dat men hem belastte den jongeling hulp en bystand ~~in~~ dit werk te geven. Eene innige blydschap vervulde ~~het hart des verraders;~~ want Schrieck was een verrader. Hy zag in deze omstandigheid een' middel om zich by den Hertog aanzienlyker te maken. Derhalve besloot hy hem hetzelfde te ontdekken, en den ^{vermelde} jongen moedigen Belg aen zyne eerzucht op te offeren.

“ Jonkheer ” sprak hy “ gy zult buiten twyfel in myne wooning vernachten? Dit zal my eene groote eere zyn. Laet my begaen : — ontdek aen niemand ~~het~~ ^{was gy in het hart} geen gy in uw hart hebt; want looze vossen zyn er om en by u. Ik zal maken dat men u een gesprek met den hertog verleene en dan. ”

De overige woorden suisde hy in des jongelings oor. Deze scheen ten uiterste over zyne rede voldaan, en liet zich op de aenrading van Schrieck, door eene dienstbode in zyne kamer brengen.

Des anderendaegs in den vroegen morgen, stond er een man voor het bed van den jongen Antwerpenaer.

“ Jonker ” sprak hy met zachte stem “ ten tien uren

Nederlands.

*Den /
val / g /
tot dien aenslag /
zyn hart /*

*met in aenslag te
geraden
aan te vanden
geleendde kon
te verwittigen van
te gevoes dat kon
bedreijde,*

overt

g /

zal ik u by den Hertog leiden. Bereidt u met ernst om den geessel des vaderlands te ~~moorden~~.

traffen

Hier mede liet hy den jongeling te bedde, en ~~vertrok~~ onder schyn van voorzichtigheid.

trac de deure wadel toe

Terwyl Alfried zich haestig kleeedde kwamen duizenderlei droeve gedachten hem aenvallen. Maria en de dood zweefden hem steeds voor de oogen. Om deze ~~bittere~~ verschynsels zoo veel mogelyk te verdryven, bezag hy menigmael den dolk die hem zyne ~~minnares~~ geschonken had. Hy bezag ook zyn pistool. ~~Na hy hetzelve~~ in goeden staet bevonden had, liet hy eene dubbele lading buskruid in den loop ryzen, en daer op eenen yzeren kogel voor den Spaenjaerd.

verloofde

*1 en 1 /
het wapen*

Wanneer ~~zjn~~ pistool nu geheel gereed en geladen was, ~~plaatste~~ hy het op de palm van zyne rechter hand en wikte het met eene ~~zeldzame~~ uitdrukking.

*1 9 / de
het wapen / legde*

Wunderlinge

“Dit is de vryheid myns vaderlands!” zuchtte hy.

Hy wikte het nogmaels en sprak met diep nadenken :

“Dit is de vrouw die ik aenbid!” *naem van geluk des vaderlands en vryheid!*

En waerlyk zyn ~~geluk~~, zyne liefde, en de vryheid zyns vaderlands zaten in den loop van zyn wapen. De naem van Maria ging, voor de twintigste mael over zyne lippen, wanneer de deur op nieuw werd geopend.

*1 10 / de
des jongelings
beef!*

levend!

“Jonker zyt gy veerdig?” vroeg Schrieck.

“Ik ben veerdig!” antwoordde de ~~jonge geus~~, terwyl hy het pistool heimlyk in zyn wambuis verborg.

*alfried
deffe*

“Wel dan, laet ons gaen,” *Jonker: les i tyd.*

Weldra kwamen zy by de prachtige wooning des Hertogs; en gingen met eene geheime spreuk, door al de lyfwachten heen, tot in eene kleine zael waer in zware leunstoelen stonden.

onbelet!

Beel

“/Alfried ” sprak Schrieck met ~~gedoofde~~ stemme
“ met een zal de Hertog u hier komen vinden. Ik heb
hem doen gelooven dat gy hem een belangryk geheim
moet ontdekken. Nieuwsgierig/als hy is, zal hy niet
lang ~~beiden~~. Ziet dat gy hem niet mist, want dan is
alles verloren : hy is schriklyk in zyne woede. ”

ver/
openbare/ en lichte
markt
vertoewen/
ke/ draegt
draegt by zide

“ Heeft hy steeds zyn harnas? ” vroeg Alfried.

“ Zeker ” antwoordde Schrieck “ hy verlaet het ~~selve~~
nooit; — evenwel kunt gy hem lichtelyk treffen ~~en~~
~~dit op deze wyze: wanneer~~ hy om de mededeeling
uws geheims zal vragen, nader hem ~~den~~ allengskens
meer en meer, en duwt hem het stael onder de kin.
Dan zal de kraeg van zyn yzeren wambuis u niet be-
letten. Nu Alfried goeden moed ~~laet u het hart niet~~
~~klein worden!~~ ”

t./w/
3/

-/j waerlic

“ Wees daer over gerust ” zuchtte de jongeling “ de
zielenstryd is over. ”

“ Zet u wat neder ” hernam Schrieck uitgaende,
“ misschien moet gy nog eenigen tyd wachten. Spreek
ook niet ~~meer~~; want hier hebben de wanden ooren
en monden — ooren om te luisteren en monden om
te verraden. ”

i/3

Alfried was nu alleen in de kamer. Hy wandelde
gedurig op en neer door het vertrek, in zyn hoofd
overleggende wat hy den Hertog zeggen zou, om hem
geen vermoeden van zyn voornemen te geven. Hy
wist niet, de verrade jongeling, dat een ~~bloedig~~ oog
hem uit eene ~~af~~ kamer bespiedde. Hy voelde ~~dit onver-~~
~~biddelyk en listvol oog van Alva niet op hem gestuerd!~~

neer

geheimzinnig/
den yskoude, die
niet
stak alre op hem
hield gevestigd.

Eindelyk werd hy ongeduldig en liet zich in eenen
zetel nedergaen. Maer, niet zoodra zat hy in den

zwaren leunstoel, of een schreeuw van ~~verbaesdheid~~ ^{angstige verroeping} ontvloog hem.

Een gerucht, een vreemd gekraek ~~deed~~ ^{liet} zich hooren, ~~en~~ ^{9/} kryschende springveeren kwamen hem den middel met eenen yzeren gordel omvatten, en klemden hem vast tegen den rug van den stoel; een onverwinbaer geweld drukte hem de borst te pletten.

Krenpactij

Het is te denken hoe de jonker verbleekte, wanneer hy zich dus gevangen zag. Hy ~~frong~~ ^{20/} zyne spieren ~~sterk~~ ^{wandelpij} te zamen en vocht met ~~nydige~~ ^{20/} kracht tegen zyne banden. ~~Dit was echter te vergeefs: de stoel beweegde zich niet meer dan of hy op den vloer ware genageld geweest. Niettegenstaende de hardere nyping der veeren, worstelde Alfried nog gedurig tegen deze onverwinbare kracht. Zoo was hy schoon om zien, de ongelukkige jongeling: met gloeiende oogen, met rechtstaende haren, en met blaauwe en opgezwollen aders op het voorhoofd — ja zoo was hy afgryzelyk schoon: met vlamme blikken, met kokend schuim op zyne lippen en met schriklyke razerny in het hart.~~

De deur ging open en een man van hooge gestalte kwam met hoogmoedigen tred in de kamer. ~~Dit was Alva! — Alva de geessel, die in zyn hart het verderf der Belgen gezworen had: Alva die onze vryheid met smaed onder zyne voeten vertrapte.~~ ^{20/}

Stout verwoekende

9/

Zyn aengezicht was bruin en buitenmate langvormig. Zyne gryze oogen en roode baerd gaven aen zyn wezen 'eene ~~hatelyke~~ ^{20/} uitdrukking; een stalen harnas en stalen ~~scheep~~ ^{20/} en bilplaten, beschermden zyn lichaem tegen een vyandlyk wapen ~~op het hoofd droeg hy een zwart fluweelen mutsje, waer van eene bloedroode veder liefelyk daelde.~~ By zyn inkomen sloeg hy de

over zyn aenzicht. Hy stak zyne hand met een blyden schreeuw in zyn wambuis, en haelde het vergetene pistool er uit.

“ Ha! ” riep hy “ nu eindigt uwe lastertael! — Ziet gy bloedhond — ziet gy dit werktuig? Gy kunt my niet ontsnappen, Spaenjaerd! Ik ben een ervaren schutter. Nu lach ik, — en gy verbleekt ~~ha!~~ ”

De jongeling hiel ~~steeds~~ den mond van het pistool op des Hertogs aenzicht gewend, en lachtte met ~~wel-~~ lust op de vrees zyns vyands. Na eenige oogenblikken hief hy de oogen hemelwaerts en riep :

“ Dank zy u/ô God myner vaderen ~~!~~ * dat ik myn land en het bloed myns broeders wreken moge/ — Daer sterf wangedrocht! ”

En de yzeren kogel vloog tegen het harnas des Hertogs, dat hy door den slag verdwelmde en tegen den muer leunen moest.

Op ~~den schent~~ kwamen gewapende lyfwachten en hovelingen van allen kant toegelopen. Degens, zweerden, pieken, hellebaerden, vuerroeren, en meer ander wapentuig omringden den Hertog, die zoo wonderbaer aen ~~eene werverdiende~~ dood ontsnapt was.

Lang worstelde de jonge Antwerpenaer met zyne vyanden eer men hem ontwapend en geboeid had.

Klonk er op dit oogenblik, geene geheime stem, in het oor zyns vaders, die hem zegde dat zyn ~~edel~~ kind den beul ten prooi was?

Was er ook geene geheime stem in het hart van Maria, die zegde dat het jeugdig en zwierig hoofd haves minnaers, op het schavot vallen moest?

gelaet/03
de

!!

t/der
genot

!!!

zoo goudly

den knal
des pistool
!!

best

de

in verloop
gelaet

III.

Quare atteritis populum meum, et facies
pauperum commolitis, dicit dominus Deus
exercituum?

ISAIAS. C. III. V. 15.

63/

Op het einde der maend november, zynde St. Andries dag, stond voor het stadhuis te Brussel een verheven schavot opgericht; ruiteren met blooten zweerde omringden hetzelfde en duizende bedrukte burgers bedekten de markt. Diepe treurnis en bange nieuwsgierigheid vervulden de harten.

st g/
et/over/

De roode bloeddoek hing als een' schandvlek uit een der vensteren van het stadhuis: in de andere vensters stonden, rechters, hovelingen, Spaenjaerden. Onder deze laetsten kon men den Hertog van Alva, aen zyne

g/
m

~~verraderlyke oogen~~, ^{en} aen het gulde vlies dat hem op
 de borst hing ~~wel~~ kennen. Hy glinsterde van goud en
 edele gesteenten. Een harnas, ~~te Florenee~~, met dryf-
 werk en zilveren versierselen ^{verdelde} ~~uitgewrocht~~, omvatte
 zyn zwaer lichaem : zyne handen, van juweelringen
 blikkerende, rustten ~~staf~~ op de twee armen eens kos-
 telyken leunstoels.

Daer zat hy, de dwingeland, als heer en ~~keuning~~ der
 Belgen! ~~niets~~ kon hem bewegen, noch de duizend tra-
 nende oogen die op hem smeekend waren gevestigd,
 noch de wraekroepende bliken dergenen, die hem
 stoutelyk en met manhaftigheid ~~dorsten~~ aenzien.

Tusschen deze menigte, was het gemaklyk te on-
 derscheiden welken ~~die genen waren die~~ uit Vlaenderen
~~of~~ uit het Walenland kwamen. Hier zag men de zwarte
 haren en zwarte oogen der Luikenaers en Ardeners :
 daer de blonde haren en blauwe oogen der Noorder-
 kinderen : ginds nog die, welke door de zon der zee of
 der velden bruin gezengd waren. Maer ~~het geen~~ de
 bewondering ^{verstaft} der aenschouwers meest ~~ver~~wekte, was
 een jongeling met ~~zulk~~ een bekoorlyk en fraei aenge-
 zicht, dat hy eer een engel dan een sterfeling scheen
 te zyn. Zyne lichtbruine ~~wang~~ was zoo edel en zoo
 zwierig door de natuer afgeteekend : zyne lange wim-
 pers bedekten zulk ~~een~~ zwarten en beweegbaren oog-
 appel : zyne uitdrukking was zoo ernstig en zoo statig,
 — en nochtans zoo verleidend, dat men niet zeggen
 dorst of het een jonkheer of een meisje was. Geen der
 omstaenders kende dezen jongeling : die onder eenen
 groven mantel : zulk een fyn lichaem en zulke zachte
 vormen bedenken liet : ~~en met zulk een klein voetje de~~

ser

Nederlands

en welke
/n/ 3

van een gedult

19

3

/

12/1

Garfles

ke/

wie
op/
ongewoon/

gelast

23/

11/11

~~koude steenen drukte.~~ — Deze vreemdeling was Maria Van der Marcke/

Men wachtte lang. Eene/ geheele/ uer was er verloop-
pen sedert dat het volk zich op de markt had verza-
meld; ~~wanneer~~ er op eens een dof geruisch onder de
scharen rondliep.

“Dáér komt hy!” had iemand geschreeuwd — en
allen hadden zich op de teenen gerecht, en het hoofd
naer de straet gekeerd, langs ~~de welke~~ de veroordeelde
inderdaed aenkwam.

Te midden onder eënen hoop soldaten/ met helle-
baerden en vuerroeren, kon men den ongelukkigen
Alfried met gebukten hoofde zien wandelen. Zyne
handen waren op den rug gebonden, zyne haren tot
den wortel afgesneden, en zyne gansche kleeding was
van zwart fluweel. Met langzamen tred klom hy op het
bloedroode schavot.

“Hoe jong is hy!” zuchtte een borger, terwyl hy
een mes in zynen zak opende.

“In dien ouderdom alléén/ heeft men edelmoed en
zelfsopoffering in het hart,” antwoordde een ander/
het hoofd mistroostig schuddende.

“Hy is twintig jaren oud en niet meer,” sprak een
man die door de zon bruin gezengd was.

“Dit is, och arme/ doch te jong om te sterven.”

“Maer hy zal immers niet sterven?” riep een zwaer-
lyvige koopman.

“Niet sterven!” riepen eenige stemmen hem tegen
“niet sterven! ~~wat~~ mirakel verhoopt gy dan?”

“Er hoeft geen Mirakel; men zegt dat de Hertog
hem genade zal verleenen.”

.....
9/3/
- tees

1/
weel

3/
stappen/

3/
1/

1/t/
bemerktte/

W/

Des / ?
“ Genade ? ” vroeg de bruingezengde man “ Ge-
nade? Hy, Alva! — Ja, hy verleent genade, gelyk de
steenrots die zich op ~~een~~ reiziger neêrstort en hem
afgryzelyk verplet / — hy verleent genade gelyk de
byl, die hakt maer niet hoort; — hy verleent genade
gelyk de beul die bloed vergiet en lacht. — Ja, ja;
want dit spaensh wangedrocht is harder dan de rots,
veraachtelyker en laffer dan de beul en onverbiddelyker
dan de moordbyl! ”

De omstaanders verschrikten op dit stoute gezegde
en bezagen den spreker met bange verwondering. Zy
konden niet begrypen hoe een mensch / roekeloos genoeg
kon zyn, om zulke vermetele woorden te uiten. Hy
integendeel ging in zyne bitsige reden voort. Terwyl
zyne oogen in zyn hoofd blikkerden, rolden vloeken en
lasteringen tegen de Spaenjaerden morrend over zyne
lippen. Gelukkig was het voor hem, dat hy tusschen
deze menigvuldige menschen, geen enkele verrader
aentrof en niet door de Soldaten werd gehoord.

Maria hield de oogen steeds op haren minnaer gevestigd.
Tranen kon men op hare wangen niet zien; de
ziel weende wel in haer, nochtans had zy moed genoeg
om de bittere bron harer oogen te bedwingen. Met een
mannenhart, als het hare was, had zy het voornemen
gevormd, haren Alfried te wreken en zelf den Hertog
te moorden. Om zich in dit bloedig voornemen te
versterken, wilde zy het hoofd hares minnaers zien
vallen, en had hiertoe haren vader heimelyk verlaten.

Alfried stond met eenen priester op het schavot,
terwyl de beul / met de byl in de hand / op zyn hoofd
wachtte. Op dit oogenblik galmden drie bazuinklanken

horen hoorde!
alfried,

///

verspreide sub wel

53

over de markt en eene nare stilte ~~heerschte onder het~~
~~volk.~~ Zy luisterden op de stem des verkondigers, die
het vonnis afriep, waer by Alfried van Schoonhoven
tot de dood ~~veroordeeld werd~~, om op het leven des
Hertogs te hebben aengelegd.

Al de harten waren bang, en alle oogen traenden
van bitter medelyden, behalven de bruinzengde man,
die in zyne lasteringen gedurig voortging.

Nog eenmael weergalmde het klinkend koper. Nu
beklemde zich het hart der aenhoorders met afgryzen
en wee, want het slagoffer schikte zich alreeds tot het
ontfangen zyners straffe. ~~Geen zuchtje kwam op uit de~~
~~borst der verdrukte Belgen.~~ Maria stuerde steeds haren
blik tot Alfried en poogde zich nog eenmael door hem
te doen herkennen; evenwel, wat moeite zy ook in
't werk stelde gelukte dit haer niet.

Reeds was de ongelukkige jonker nedergeknielt en
sprak zyn laetste gebed, terwyl de beul de mouwen
om hoog stroopte, om des te beter te hakken. Het gebed
was ten einde en Alfried wendde zich tot den beul,
om te zeggen dat hy gereed was, maer dan viel zyn
oog op Maria. Beiden verbleekten zy: het laeste afscheid
drukte zich diep op hunne droeve wezenstreken. De
wyde eeuwigheid kwam zich tusschen hen plaetsen.
Dit schriklyk en plechtig uer verstonden zy.

Eene traen rolde te gelyk op de wang des ~~minnaers~~
en op de wang ~~der minnares~~.

Nu was het met Alfried gedaen. De beul omvatte
de moordbyl met zyne twee handen, smeed ze met
kracht boven zyn hoofd, en

was

al de Burgers hielden van angst en medelyden en pleegden

48

47

53

stille

i/

onophoudend

t/deed

i/

straalde uit

hunne oog's

ging

r/mage

des fongelys

Zooland /
overgeblinde “ Genade! Genade!” huilde Maria / dat hare stem de gansche markt overliep.

“ Genade! genade!” herhaelde het bange volk / ~~en~~
~~de beul bleef beweegloos staen, want hy verschrikte~~
door dit gehuil verschrikte, bleef beweegloos staen.
op dit gehuil.

Zee
18 / i
aan de hand
“ Hoera! Leve de Geuzen!” schreeuwde eene donderende stem / en alle ~~de~~ oogen vestigden zich met *ief* vervaerdheid op den bruingezengden man. Hy opende op dit oogenblik zynen mantel, trok zyne linker hand er onder uit, en zwaiede ~~dezelve~~ als een teeken boven zyn hoofd. Lange kromme nagelen maekten hem kenbaer, en honderd stemmen antwoordden :

“ Lumey! Lumey! ”

18 “ Leve de geuzen! ”

“ Sla dood den uitlander! ”

“ Sla dood, sla dood! ”

Zee “ Hoera! De Lange nagel! ”

Dolken, rapieren en lange messen, blonken overal boven de menigte. Het was eene schriklyke uitbarsting / van moordkreten, van vloeken, van ~~doemingen~~. *verwarring*

18
aan de hand
medeoogenloos “ Moord! Moord!” huilde / het bange volk, en vluchtte *g* ylings door alle straten heen : spaensche ruiteren renden met ~~nydig~~ geweld tegen de scharen op, ~~en~~ liepen ~~onbarmhartiglyk door deze verwarring~~ : menschen worstelden tusschen de voeten der peerden en vrouwen lagen versmacht of verpletterd op den grond.

armen Alpid / 18 Terwyl werd er een teeken uit het venster waer Alva zat gegeven. De beul liet de moordbyl neder vallen en het ~~zwierig~~ hoofd van den ~~jongen Belg~~ rolde

vyftig spaensche borsten, by de inneming van den Briel en te Gorcum.

Een kogel trof haer eindelyk : haer laetste woord was : VADERLAND! — en hare ~~manhaftige~~ ^{vrijlyk} ziel rees ^{steeg} ~~reeds~~ ^{brudegom} vrylyk op tot Alfried, haren ~~minnaer~~.